

Talouden toteutuminen 1.1.-30.9.2022 ja tilinpäätösennuste

Suomessa BKT kasvu on valtiovarainministeriön syksyn ennusteen mukaan 1,7 % tänä vuonna eli 0,2 % parempi kuin kevään ennusteessa arvioitiin. Ensi vuonna kasvu on heikkoa, vain 0,5 %, ja Suomea uhkaa taantuma. Työttömyysaste tänä vuonna paranee edellisestä vuodesta Suomessa 7,7 prosentista 6,6 prosenttiin. Työttömyysasteessa ei ole näkyvissä muutosta ensi vuodelle.

Valtiovarainministeriön syksyn ennusteen mukaan inflaation kasvu Suomessa vuonna 2022 on n. 6,5 %. Inflaatioennuste on noussut koko alkuvuoden osalta. Inflaation kasvu on lisännyt painetta korkojen nousulle ja lyhyet ja pitkät korot ovat kääntyneet kasvuun.

Kaikkiin talouden ennusteisiin sisältyy poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Venäjän hyökkäys Ukrainaun muutti talouden tilannekuvan, eikä se ole sittemmin selkiytynyt oleellisesti. Myöskään covid-19-virukseen liittyvät uhkakuvat eivät ole täysin poistuneet. Kuntatalouden osalta epävarmuutta liittyy myös sote- ja pelastustoimen kustannuskehitykseen sekä hyvinvointialueille siirtyviin kustannuksiin ja tuloihin, joiden lopulliset vaikutukset kuntatalouteen selviävät vasta vuoden 2022 tilinpäätöstietojen valmistuttua.

Mäntsälän kunnan syyskuun ulkoisten toimintatuottojen toteutuma on 77 prosenttia ja ulkoisten toimintakulujen toteutuma on 74 prosenttia talousarviosta. Toimintakate on 73 prosenttia talousarviosta (tasainen toteutuma 75 prosenttia).

Tilikauden tulos syyskuun lopun tilanteessa on n. 5,5 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tilinpäätösennuste on 0,1 milj. euroa ylijäämäinen. Ennuste syyskuun lopun tilanteessa on parantunut verrattuna kesäkuun ennusteeseen johtuen mm. paremmasta verotulokertymäennusteesta.

Myös kuntakonsernin yhtiöiden tilanne on hyvin epävarma. Erityisesti energian saatavuuden ja hinnan osalta vaikeuksiin on joutunut konserniyhtiöistä Nivos Oy ja jo aiemmin koronaepidemian osalta käyttäjäkadosta kärsinyt Mäntsälän Jäähalli. Kunnanhallitus seuraa molempien yhtiöiden tilannetta tiiviisti. Nivos Oy ei tänä vuonna pysty maksamaan pääomalainalle määriteltyä korkoa (1,6 milj. euroa) ja myös tulevan vuoden osalta koronmaksukykyä ei ole. Tämän asian osalta asia tuodaan erillisenä pykälänä hallituksen ja valtuuston käsittelyyn.

Verotulot

Talouden ja työllisyyden myönteinen kehitys on näkynyt positiivisesti sekä kunnallis- että yhteisöveron viime kuukausien tilityksissä. Alkuvuoden verotulot ovat kasvaneet 6 % vuoteen 2021 verrattuna. Verotulojen toteutumaprosentti on 76 % muutetusta talousarviosta.

Kaikissa verolajeissa on ennustettu kasvua verrattuna aikaisempiin arvioihin. Kunnallisveron suurin muutos johtuu jäännösverojen uudesta

arvioidusta kertymärytmistä. Talousarviota esitetään muutettavasti verotuloennusteen osalta. Kunnallisverotuloihin esitetään lisäystä 1,6 milj. euroa, kiinteistöveroihin lisäystä 0,34 milj. euroa ja yhteisöverotuottoihin lisäystä 0,68 milj. euroa. Uusi ennuste on 99,87 milj. euroa (muutos yhteensä 2,62 milj. euroa).

Valtionosuudet

Valtionosuudet ovat kertyneet päätösten mukaisesti. Valtionosuuksia on toteutunut 26,6 milj. euroa eli 74 % muutetusta talousarviosta. Valtionosuudet ovat kasvaneet myös 8 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Käyttötalousosa

Hallintopalvelualueen toimintamenojen ylitysennuste on n. 3,8 milj. euroa, joka muodostuu pääosin Keski-Uudenmaan sotekuntayhtymän (myöh. Keusote) ylitysuhasta. Keusoten oman toiminnan elokuun lopun tilanteen mukainen ylitysennuste on yhteensä n. 45 milj. euroa, josta laskennallinen Mäntsälän kunnan osuus on 4,6 milj. euroa perustuen toteutuneeseen palveluiden käyttöön. Erikoissairaanhoidon toteutuma on Mäntsälän osalta kuitenkin alittunut reilusti talousarvioon nähden alkuvuoden osalta, jonka vuoksi koko sotetoiminnan ylitys ennustetaan olevan 3,5 miljoonaa euroa. Keusoten ylitykseen haetaan 3,5 milj. euron lisämäärärahaa tässä vaiheessa.

Sosiaali- ja terveystoimen ylitykseen liittyy vielä paljon epävarmuutta, koska kuntayhtymän tulokseen vaikuttaa myös keskeneräiset riitatapaukset mm. palkkaharmonisaatioon liittyen, sekä Apotin mahdolliseen alaskirjaukseen. Hallintopalvelualueen menoylitystä kattaa talousarviota paremmin toteutuneet maa-alueiden myyntivoitot, joita on toteutunut 1,45 milj. euroa (ylitys 0,2 milj. euroa). Kunnassa käynnissä oleva palkanlaskennan ja kirjanpidon palveluntuottajavaihdos Sarastiasta Provincia Oy:lle on edennyt suunnitellusti. Hankkeen menot arvioidaan kuitenkin ylittyvän 0,1 milj. euroa, jonka osalta tukipalveluihin haetaan lisämäärärahaa.

Tekninen ja elinvoimapalvelualueella toimintamenoissa ennustetaan ylitystä 0,85 milj. euroa ja tuloissa 0,35 milj. euroa. Nettovaikutus toimintakatteeseen on 0,5 milj. euroa. Ylitykset kohdistuvat toimitilapalveluihin ja kuntatekniikkaan, joissa lumisen alkutalven vaikutukset sekä korottuneet lämmityskustannukset nostavat käyttökustannuksia. Toimintatuottoja parantaa Kotokartanon vuokraamisesta syntyneet vuokratulot ja budjetoitua suuremmat metsänmyyntitulot.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualue on ennusteen mukaan alittamassa talousarvion toimintakatteen osalta n. 0,96 milj. euroa. Suurimmat alitukset kohdistuvat varhaiskasvatuksen henkilöstökuluihin ja kotihoidon tukeen. Tulopuolella hanketuloissa ja sairasvakuutuskorvauksissa ennustetaan ylitystä, jonka johdosta toimintakate paranee.

Investoinnit

Investointimenoja 30.9 mennessä on toteutunut n. 7,7 milj. euroa, joka on 63 % talousarviosta. Tekninen lautakunta on esittänyt talousarviomuutoksia investointiosaan seuraavasti:

Talonrakennuksen osalta esitetään Koskenrannan päiväkotia Amandalle yhteensä 1,10 milj. euron lisämäärärahaa. Muista investointikohteista siirretään kyseiselle hankkeelle 0,71 milj. euroa sekä esitetään erillinen lisämääräraha 0,39 milj. euroa.

Kuntatekniikan osalta esitetään lisämäärärahaa Lempivaaran hankkeeseen tulojen osalta 0,20 milj. euroa ja menojen osalta 0,37 milj. euroa.

Linnala II alueeseen haetaan lisämäärärahaa 0,10 milj. euroa. Antintien hulevesiviemäriin siirretään muista käyttämättömistä investointikohteista 0,053 milj. euron lisämääräraha sekä esitetään erillinen lisämääräraha 0,097 milj. euroa.

Lisäksi esitetään tulomäärärahaa Hirvihaaran hiihtokeskuksen hankkeelle 0,09 milj. euroa.

Teknisen lautakunnan esittämät investointiosan määrärahamuutokset yhteensä: Investointitulojen lisäys 0,29 milj. euroa ja investointimenojen lisäys 0,957 milj. euroa, nettoinvestointien lisäys 0,667 milj. euroa.

Kunnan lainamäärä 30.9.2022 oli 94,2 milj. euroa eli 4489 euroa/asukas. Konsernin lainakanta 30.9.2022 tilanteessa on n. 187 milj. euroa (n. 8 909 euroa/asukas). Konsernilainat lisättyinä vuokratuilla on n. 9 829 euroa/asukas. Kunnan ja konsernin lainoissa on hienoista laskua. Konsernitiedot ovat arvioita, koska kunta ei tee täydellistä konsernitilinpäätöstä kesken vuoden ja kuntayhtymien tietoja ei ole päivitetty.

Valmistelija	Talousjohtaja Samola Riitta
Esittelijä	Kunnanjohtaja Laurila Hannu
Päätösehdotus	Kunnanhallitus

1. Merkitsee osavuosisikatsauksen 3/2022 tiedoksi ja esittää sen edelleen valtuustolle.
2. Hyväksyy käyttötalousosan muutosesitykset ja esittää ne edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi seuraavasti:
 - sosiaali- ja terveystalouden menolisäys 3,5 milj. euroa
 - tukipalvelut menolisäys 0,1 milj. euroa
 - toimitilapalvelut menolisäys 0,53 milj. euroa, tulolisäys 0,22 milj. euroa
 - kuntatekniikka menolisäys 0,32 milj. euroa, tulolisäys 0,13 milj. euroa
 - opetuspalvelut tulolisäys 0,56 milj. euroa
 - varhaiskasvatuspalvelut menovähennys 0,4 milj. euroaKäyttötalousosan muutosesitysten vaikutuksesta toimintakate heikkenee yhteensä 3,14 milj. euroa
3. Hyväksyy tuloslaskelmaosan muutosesityksenä verotuloihin tulolisäystä 2,62 milj. euroa. Käyttötalouden muutosten ja verotulolisäyksen vaikutuksesta vuosikate heikkenee 0,52 milj. euroa.
4. Hyväksyy talousarviomuutokset investointiosaan ja esittää ne edelleen valtuustolle osavuosisikatsauksen investointiosassa ja selosteosassa esitetyllä tavalla hyväksyttäväksi seuraavasti:

- Investointitulojen lisäys 0,29 milj. euroa ja investointimenojen lisäys 0,957 milj. euroa. Investointien nettolisäys on 0,667 milj. euroa ja investointien nettototeutumaennuste on 12,9 milj. euroa.

Käsittely: Talousjohtaja Riitta Samolaa kuultiin asiantuntijana pykälän yhteydessä.

Päätös Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Liite 1. Osavuositarkastus 3/2022

Kunnanvaltuusto 14.11.2022 § 91
13/02.01.00/2022

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto

1. Merkitsee osavuositarkastuksen 3/2022 tiedoksi.
2. Hyväksyy käyttötalousosan muutosesitykset seuraavasti:
 - sosiaali- ja terveystalouden menolisäys 3,5 milj. euroa
 - tukipalvelut menolisäys 0,1 milj. euroa
 - toimitilapalvelut menolisäys 0,53 milj. euroa, tulolisäys 0,22 milj. euroa
 - kuntatekniikka menolisäys 0,32 milj. euroa, tulolisäys 0,13 milj.euroa
 - opetuspalvelut tulolisäys 0,56 milj. euroa
 - varhaiskasvatustalouden menovähennys 0,4 milj. euroaKäyttötalousosan muutosesitysten vaikutuksesta toimintakate heikkenee yhteensä 3,14 milj. euroa
3. Hyväksyy tulolaskelmaosan muutosesityksenä verotuloihin tulolisäystä 2,62 milj. euroa.
Käyttötalouden muutosten ja verotulolisäyksen vaikutuksesta vuosikate heikkenee 0,52 milj. euroa.
4. Hyväksyy talousarviomuutokset investointiosaan osavuositarkastuksen investointiosassa ja selosteosassa esitetyllä tavalla seuraavasti:
 - Investointitulojen lisäys 0,29 milj. euroa ja investointimenojen lisäys 0,957 milj. euroa. Investointien nettolisäys on 0,667 milj. euroa ja investointien nettototeutumaennuste on 12,9 milj. euroa.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Liite 1. Osavuositarkastus 3/2022